

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

95 Dormientibus vigilare, & vigilantiam suis excitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

nigra plerumque lanea veste contentus, in pilis gestare solebat argentum siphuculum, qui duobus (quarum receptaculum fuerat) pennis gallinaceis exornatus videbatur, Heroi maximum ornamentum. Eius vxor nunquam purpurata, ne quisquiliata incescit; sed simplicibus vestimentis laneis nigris vsa est. Sic & *Philippus Comes in Katzenelenbogen* in arce sua Hadamaria contentus simplici, sed mundo rerum apparatu, fagnis patinis, ligneis cochlearibus, tornacilibus puculis, & quernis Candelabris vsus est. Hinc frugalis hic Comes omnia granaria frumentis, pauptuaria penoribus, apothecas vinis, arcas argento atque auro plenissimas habebat. Vnde quidam cum illo pactus, se nummum aureum daturum, pecuniam, & aureum thesaurum sibi videlicet liceret. Comes non solum videndi, sed etiam quantum vnico raptu posset, auferendi potestatem obtulit: auidus praeda manu thesauro iniecit, sed spe frustratus abiit, nullo cum fructu, nec cum digitorum & vnguium detrimento.

SIGNVM XCV.

CAETERIS DORMIENTIBVS VIGILARE, & vigilantiam suorum excitare.

*Vigilantem
offe.*

1. **H**omerus *Iliad*; K facit Agamemnonem Regem, caeteris dormientibus, solum vigilantem.
2. **R**ex *Persarum* puerum habebat cubiculi qui mane regium thalamum ingressus, his rebus illum expergefaciebat: Surge Rex, ac negotia

cura, quæ te Mesoromasdes curare iussit: vel cura populum tibi commissum. *Plut. adu. Ducem imperitum.*

3. *Epaminondas* Thebanus, cum Thebani ciues festis quibusdam diebus ludis & comotationibus indulgerent, solus vigil ac sobrius arma lustrabat, vrbisque obambulabat in cœnia. Rogatus, cur id faceret, respondit, sobrium esse se ac vigilare, quod reliquis liceret temulentos esse, ac dormire; seu ebrietati, ac desidie vacare. *Plut. ibid.*

4. *Carolus Magnus* noctu dum in cubili cubaret, capiti pugillares supponebat: si quippiam utile in mentem veniebat, annotabat, ne memoria laberetur. Somnum quater aut quinque non solum expergiscendo, sed surgendo etiam interrumperebat. *Auent. lib. 4. Annal. Boiorum.*

5. *Alcibiades* Atheniensis ciuitate sua à Lacedæmonijs obfessa, veritus negligentiam vigilum, denuntiauit his, qui in stationibus erant, vt obseruarent lumen, quod nocte ostensurus esset ex arce, & ad conspectum eius ipsi quoque lumina attollerent: in quo munere qui cessasset poenam daturum. Dum sollicitè expectatur signum Ducis, peruigilatum ab omnibus, & suspectæ noctis periculum euitatum est. *Front. lib. 3. cap. 12. & Pohlen. lib. 1.*

6. *Iphicrates* Dux Atheniensis, cum præsidio Corinthum teneret, & sub aduentum hostium ipse vigilias circumiret, vigilem, quem dormientem viderat, transiit cuspide. Quod factum quibusdam tanquam sæuè increpantibus: Qualè inueni, inquit, talem reliqui. Est enim somnus mortis imago. *Frontin. ibid. Vide Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 12. qui adscribit Epaminondæ.*

7. Cùm

7. Cùm sub *Leone V. Imp.* Constantinopolis inter ferocissimas gentes plurimis esset periculis obnoxia, in triuijs ac plateis vrbs habebatur cultu dia: quicunq; post crepusculũ deprehendebatur, cæsus verberibus trudebatur in carcerẽ, donec illuc lucesceret. Imperator vigilũ volẽs experiri, noctu solus è Palatio, habitu mutato, sese prouipuit. A primis deprehensus custodibus, quòd proficisceretur rogatus, lupanar se petere respondit, à quibus se 12. aureis redemit, cùm carcerem verbera minitarentur. In secunda itẽ custodia deprehensus, 20. se liberat aureis: in tertiã cùm incedisset, pugnis flagrisq; cæsus, carceri traditur. A cunctis reliquis, cùm iam illucesceret, custodiarum magistro multis vix tandẽ signis confirmatum Imp. se esse. Duabus illũ auri libris donatũ, iudicium dicere custodibus, quẽ noctu cepisset, carcerem fracto, fugisse. Manẽ Imperator custodes vrbs uocat: nũ quis nocte præterita sit deprehensus, interrogat. Qui pretio erant corrupti, nihil se uideri, aut audisse, asserunt. Qui verò Leone custodiã mæcipauerãt, sese quempiã reperissent, & flagris onustũ carceri tradidisse, se de fracta custodia aufugisse. Leo remotis familiaribus, dorsũ ex flagris liuidũ custodibus ostendit, eosq; magnis muneribus locupletauit: peritiam verò alios bonis multatos, vrbe expulit, acris suam hoc astu tutissimam reddidit, custodibus semper præsentia Imperatoris expauescẽtibus.

† *Custodia
nim ex Zo-
nara.*

8. Duorum Regulorũ filij adolefcẽtes in illius te Prætorium noctu excubare, quòd largus apud vino indulserant, somno graui opprimuntur. *Carolus Magnus*, vt eius mos erat, euigilat, nocturnis paucis clã castra circuit, explorat, nũ omnia in

fiant. Vbi somno præditos offendit, ad tabernaculū redit. Postridie concilio vocato, sciscitatur, quidnā is cōmeruerit, qui Principē & caput Frācorū hostium manibus exposuerit. Illi primi sententiā rogati, huiusmodi hominem capitali supplicio condemnant. Carolus illos grauitur obiurgatos, ignōminiaque notatos exauthorat. † *Auent.*

9. *Aristippus* apud *Xenoph.* formans virum, qui *lib. 4. An.* suo tēpore Reip. habenas sumpturus sit, facit eū *nal, Boiorū.* nō multo somno vtentē, sed vigilantē, noctemq; negotijs diuidentē. Seduli, vigilantes, & industrii Magistratus, improbis, tum hostibus, tū ciuibus sunt terrori: grati bonis, seu in admiratione & pretio apud bonos, & sibiipsis ac Reip. vtilēs. (*Plato 7. de Leg.*) Omnium officiorum laus, imò vita, in diligentia consistit: (*Osor. 4. de Regis Instit.*) neque inferiorū ordinum culpæ ad vllos magis, quàm desides rectores referendę sunt. *Leo Magn. epist. 86.* Vigilantia & labor sunt vera generosi animi nutrimenta.

10. *Vespasianus Imp.* reprehēsus à medicis, quòd malē habens, Imperatoria negotia tractaret, respondit: Imperatorem stantem mori oportet. *Sueton. Augustus* ius assiduo ipse, etiam in noctem interdum, idque valetudine afflicta, dixit. *Idem.* Somnus multus neq; corporibus, neq; animis, neque rebus gerendis à natura est aptus. Vt incuria Magistratus, id est, eorum, qui in specula ciuitatis vigilāt, ciuibus est exitio: ita vigilās timor, Reip. magno præsidio est. Facile enim hostis timentes non inuadit, de repentino vigilantes non opprimit; qui enim timent, Reip. globū semper in cubrijs ferunt: hostium insidias non solum remotē, sed etiam quippe instructas vident.

SIG.